

NOTAT

22. januar 2019
Sag 2018-15613

Bilag 3.2.5: Udmøntning af turismepulje

Sagen vedrører

Der er øremærket 50 mio. kr. årligt af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelsens midler til lokale og tværgående turismeprojekter. Der skal tages stilling til ramme for udmøntning af turismemidlerne for 2019, herunder til indsats- og forretningsområder, tildelingskriterier, antal annonceringer mv., med henblik på igangsættelse af annoncering i februar.

Baggrund

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse skal træffe beslutning om igangsættelse af udmøntningen af de decentrale erhvervsfremmemidler, der er øremærket lokale og tværgående turismeprojekter. Som det fremgår af nedenstående, er der politisk fastsat rammer for udmøntningen af turismemidlerne.

Der er i Aftale om forenkling af erhvervsfremmesystemet (maj 2018) mellem regeringen og Dansk Folkeparti øremærket 50 mio. kr. årligt af midlerne til decentral erhvervsfremme til lokale og tværgående turismeprojekter. De øremærkede midler er afsat til:

- a) 40 mio. kr. i en "destinationsudviklingspulje", der kun kan søges af destinationsselskaber, og
- b) 10 mio. kr., der er tiltænkt en bredere ansøgerkreds og projekter inden for lokal og tværgående turismeudvikling, herunder bl.a. destinationsudvikling i ø-kommuner.

Midlerne skal støtte projekter inden for rammerne af den nationale strategi for dansk turisme, udarbejdet af Det Nationale Turisforum, og som også er afspejlet i Strategi for decentral erhvervsfremme 2019.

Som en del af Økonomaftalen 2019 er det endvidere aftalt mellem regeringen og KL, at den kommunale indsats frem mod 2020 skal konsolideres fra ca. 80 aktører til 15-25 destinationsselskaber. Den videre proces for konsolideringen i destinationsselskaber er aftalt mellem regeringen og KL og baseres på fælles pejlemærker, der lægges til grund for vurderingen af, hvilke ansøgere der vurderes ansøgningsberettigede til destinationsudviklingspuljen, jf. Appendix: ansøger- og tildelingskriterier).

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Turisme er et internationalt væksterhverv og bidrager til at skabe vækst, udvikling og beskæftigelse i hele Danmark. Det være sig i hovedstaden og landets andre storbyer, langs de danske kyster og i landdistrikterne. I 2016 omsatte danske og udenlandske turister samlet for godt 108 mia. kr., hvilket svarer til 2,1 pct. af landets samlede økonomi, og var derigennem med til at skabe ca. 136.000 fuldtidsarbejdspladser på tværs af Danmark¹.

I 2016 svarede udenlandske turisternes forbrug i Danmark til 3,7 pct. af den samlede danske eksport. Turismeerhvervet i Danmark skabte samme år en værditilvækst på knap 62 mia. kr., svarende til 3,5 pct. af den samlede værditilvækst i Danmark.

Den stærke internationale konkurrence peger dog på et fortsat behov for at udvikle dansk turisme og skabe stærke og attraktive destinationer i Danmark, så turisterne kan få en helstøbt oplevelse af et feriemål, der kan konkurrere internationalt. Andre konkurrerende lande har haft større fokus på samlet destinationsudvikling end Danmark, fx ser man inden for kyst- og naturturisme en stigende konkurrence fra bl.a. Nordtyskland, hvor man har set en højere vækst, der bl.a. har været båret af store investeringer og en professionalisering af både erhvervet og den offentlige turismefremmeindsats.

Den nationale strategi for dansk turisme fastsætter følgende pejlemærker for Danmark som turismeland frem mod 2025:

- Dansk turisme skal opnå en vækst på en tredjedel i antallet af turismeovernatninger, svarende til op mod 17 mio. overnatninger i forhold til 2015.
- Turismeomsætningen skal nå 140 mia. kr., svarende til en vækst på ca. 45 mia. kr. i forhold til 2014.
- De udenlandske turister skal være mindst lige så tilfredse med ferieoplevelsen i Danmark som gennemsnittet for Nordeuropa.

Der er med den nye erhvervsfremmelov og reviderede lov om dansk turisme samt lov om VisitDenmark gennemført en forenkling af den offentlige turismefremmeindsats med henblik på at understøtte stærke destinationer, bedre sammenhæng i turismefremmeindsatsen samt en mere effektiv anvendelse af de offentlige turismefremmemidler.

Konsolideringen skal fremme udviklingen af stærke og attraktive destinationer i Danmark og derigennem styrke landet i den internationale konkurrence om turisterne. Formålet med at reservere midler specifikt til destinationsselskaber har bl.a. været at skabe incitament til øget konsolidering – så midlerne understøtter udviklingen der, hvor der aktivt skabes et stærkt organisatorisk grundlag for turismefremmeindsatsen.

¹ Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne, Det Nationale Turisforum (november 2018).

Målgruppen for turismemidlerne vil for en stor dels vedkommende være destinationsselskaber, men projekterne vil skabe bedre rammevilkår for virksomheder og andre aktører på turismeområdet.

Eksisterende indsatser

Der er igangsat en række decentrale og landsdækkende projekter med turismeaktører som operatører og målgruppe. Det indgår som tildelingskriterium for nye projekter, at de ikke må have uhensigtsmæssige overlap med eksisterende tiltag.

Beskrivelse af indsatsen

Det foreslås, at turismemidlerne på 50 mio. kr. i 2019 udmøntes i to særskilte puljer:

- a) den lovbestemte *destinationsudviklingspulje* på 40 mio. kr., forbeholdt destinationsselskaber og
- b) en *pulje for lokal og tværgående turismeudvikling* på de resterende 10 mio. kr., tiltænkt en bredere ansøgerkreds og projekter inden for lokal og tværgående turismeudvikling, herunder bl.a. destinationsudvikling i ø-kommuner. De 10 mio. kr. til lokal og tværgående turismeudvikling er i lovgivningen ikke benævnt som en enkelt pulje, men foreslås udmøntet som en sådan med henblik på enkelthed og fokus i udmøntningen samt minimering af administrative byrder.

Det foreslås endvidere, at begge puljer støtter projekter inden følgende tre indsatsområder, der fremgår af strategi for decentral erhvervsfremme 2019, og som understøtter realiseringen af de nationale pejlemærker, der fremgår af den nationale strategi for dansk turisme:

1. **Stærke og attraktive destinationer:** Projekter kan fremme udviklingen af stærke og attraktive destinationer i Danmark med attraktive overnatningsmuligheder, gode spisemuligheder og en bred vifte af oplevelses-tilbud, som kan matche turisternes efterspørgsel.
2. **Kvalitetsoplevelser til turisterne:** Projekter kan fremme udviklingen af kvalitetsoplevelser til turisterne så kvalitet og pris matcher, fx i form af lokale samarbejder om turistoplevelser af høj kvalitet, og udnyttelse af potentialet i oplevelsesøkonomien, fx store sports- og kulturbegivenheder. Det kan fx ske ved at udnytte mulighederne ved digitalisering og ny teknologi.
3. **Effektiv markedsføring:** Projekter kan understøtte en mere effektiv markedsføring – herunder digital markedsføring – målrettet relevante målgrupper. International markedsføring skal forudgående koordineres med VisitDenmark, jf. lov om dansk turisme.

Det foreslås, at der på lige vilkår kan søges midler til alle tre indsatsområder, så de som udgangspunkt prioriteres ens. Det foreslås også at støtte projekter inden for alle tre af turismens forretningsområder: kyst- og naturturisme, storbyturisme og erhvervs- og mødeturisme.

Der er med henblik på prioritering af indkomne projekter udarbejdet forslag til en række konkrete kriterier for bestyrelsens tildeling af turismemidler, jf. Appendix: ansøger- og tildelingskriterier.

Geografi

Projekter kan geografisk gennemføres inden for en enkelt eller på tværs af flere destinationer, herunder landegrænser.

Budget og finansiering

Der er øremærket 50 mio. kr. årligt til turismeprojekter af de decentrale erhvervsfremmemidler. Det foreslås, at projekter vil kunne modtage støtte i op til tre år.

Videre proces

Ved bestyrelsens godkendelse den 29. januar 2019 vil sekretariatet kunne annoncere efter projektansøgninger til begge foreslåede puljer februar 2019, jf. nedenstående tidsplan.

- Forventet annoncering af puljer (calls): 18/2 og 3/7.
- Deadline for ansøgninger: 15/4 og 16/9.
- Behandling i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse (tilsagn eller afslag): 26/6 og 25/11.

Med henblik på hurtigst muligt at få udmøntet turismemidlerne foreslås det, at de samlede midler (40 + 10 mio. kr.) indgår ved første annoncering i februar 2019, og at eventuelle restmidler overføres til en senere annoncering (juli 2019).

Appendix: Ansøger- og tildelingskriterier

Der er udarbejdet forslag til en række ansøger- og tildelingskriterier for turismemidlerne i 2019. Kriterierne vil blive lagt til grund ved vurderingen af de enkelte projektansøgninger. Tildelingskriterierne skal sikre, at midlerne går til de projekter, der har den største ønskede effekt med henblik på 2025-pejlemærkerne i den nationale strategi for dansk turisme, og som understøtter de tre indsatsområder for turisme, der fremgår af strategi for decentral erhvervsfremme 2019:

1. Stærke og attraktive destinationer
2. Kvalitetsoplevelser til turister
3. Effektiv markedsføring

Midlerne anbefales udmøntet i to puljer: a) en *destinationsudviklingspulje*, målrettet destinationsselskaber og b) en *pulje for lokal og tværgående turismeudvikling*, tiltænkt en bredere ansøgerkreds og projekter inden for lokal og tværgående turismeudvikling, herunder bl.a. destinationsudvikling i ø-kommuner.

Nedenfor beskrives forslag til tværgående kriterier for begge puljer, hvorefter forslag til særskilte kriterier for hver af de to puljer beskrives.

Tildelingskriterier

Der er udarbejdet forslag til fælles tildelingskriterier for de to puljer. For begge puljer gælder, at projekter ikke må have uhensigtsmæssige overlap med eksisterende tiltag. Kriterierne er vægtet og inddelt i underkriterier, som beskrevet nedenfor:

Kriterium	Underkriterium	Vægt
1. Projektet er en strategisk satsning, som medvirker til at realisere pejlemærkerne i den nationale strategi for dansk turisme frem mod 2025.	<ul style="list-style-type: none"> • Projektet fremmer realiseringen af relevante nationale og decentrale strategier, herunder den nationale strategi for dansk turisme (0-10 point). • Projektet adresserer udfordringer og potentialer inden for et eller flere af de tre indsatsområder: stærke og attraktive destinationer, kvalitetsoplevelser til turister og effektiv markedsføring (0-15 point). 	Et projekt kan tildeles fra 0-25 point under dette kriterium.
2. Projektet gennemføres i stærke partnerskaber og med en stærk organisering.	<ul style="list-style-type: none"> • Projektets organisering afspejler omfang og kompleksitet og gennemføres i stærke partnerskaber med fx destinationsselskaber, erhvervshuse, kommuner og virksomheder (0-15 point). • Hvor relevant, gennemføres projekter i samarbejde med nationale aktører som VisitDenmark, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Erhvervs- og Mødeturisme og Dansk Storbyturisme, så de specialiserede kompetencer på nationalt niveau bringes i spil i den decentrale turismeindsats (0-10 point). 	Et projekt kan tildeles fra 0-25 point under dette kriterium.

Kriterium	Underkriterium	Vægt
3. Projektet bidrager til konsolidering i destinationsselskaber*.	<ul style="list-style-type: none"> Projektet bidrager til realisering af målsætningen om konsolidering af aktører fra ca. 80 til 15-25 destinationsselskaber i 2020, jf. aftale om konsolidering af den kommunale turismedevikling mellem KL og Erhvervsministeriet (0-25 point). 	Et projekt kan tildeles fra 0-25 point under dette kriterium.
4. Projektet skal have et klart erhvervspolitisk rationale.	<ul style="list-style-type: none"> Projektet demonstrerer et tydeligt erhvervspolitisk rationale og har så vidt muligt et kommercielt sigte fx ved at styrke et eller flere led i virksomhedernes værdikæde, med klare mål for fx øget omsætning, antal overnatninger, antal beskæftigede årsværk, tilfredshed eller lignende (0-15 point). Projektet demonstrerer en kvalificeret og økonomisk fordelagtig sammenhæng mellem ansøgte aktiviteter og det ønskede resultat/den ønskede effekt, fx via opstillet effektkæde, logisk model eller lignende (0-10 point). 	Et projekt kan tildeles fra 0-25 point under dette kriterium.

**Projekter, der ansøger midler fra puljen for lokal og tværgående turismedevikling, vurderes ikke efter dette kriterium.*

Medfinansiering og budgetstørrelse

- Projekter under de to puljer foreslås støttet med op til 50 pct. af de støtteberettigede udgifter.
- Med henblik på at sikre stærk opbakning fra erhvervslivet og andre lokale aktører foreslås projekter angående markedsføring dog støttet med maksimalt 25 pct.

Der foreslås derudover krav til projekternes størrelse:

- Projekter under destinationsudviklingspuljen (40 mio. kr.) skal have et samlet budget på minimum to mio. kr.
- Med henblik på at understøtte konsolideringen i destinationsselskaber foreslås, at der ikke stilles krav om minimumsbudget for projekter med det formål at konsolidere i destinationsselskaber.
- Projekter under puljen for lokal og tværgående turismedevikling (10 mio. kr.) skal have et samlet budget på minimum en mio. kr.

Særlige kriterier for destinationsudviklingspuljen

Det er kun destinationsselskaber, der kan søge midler fra destinationsudviklingspuljen. Den videre proces for konsolideringen i 15-25 destinationsselskaber aftales mellem regeringen og KL og baseres på fælles pejlemærker. Disse pejlemærker skal lægges til grund ved vurderingen af, hvilke ansøgere der vurderes ansøgningsberettigede til destinationsudviklingspuljen. Af aftalen fremgår følgende:

”Det fremgår af aftalen om kommunernes økonomi for 2019, at den kommunale turismefremmeindsats skal konsolideres i 15-25 destinationsselskaber inden udgangen af 2020. Konsolideringen skal medvirke til, at Danmark kan deltage i den internationale konkurrence om turisterne, og turismen fortsat kan bidrage til skabe vækst, beskæftigelse og oplevelser i Danmark.

Det fremgår ligeledes af aftalegrundlaget mellem regeringen og KL, at destinationsselskaberne skal varetage den lokale turismefremmeindsats og at konsolideringen vil betyde en overgang fra ca. 80 organisationer til 15-25 tværkommunale destinationsselskaber, for at der kan skabes stærkere destinationer og bedre sammenhæng i turismefremmeindsatsen.

Under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse øremærkes midler i en destinationsudviklingspulje, som kun destinationsselskaberne kan søge. Puljen skal skabe et økonomisk incitament til at konsolidere turismefremmeindsatsen i destinationsselskaber og understøtter dermed konsolideringsprocessen.

I konsolideringsprocessen og behandling af ansøgninger til destinationsudviklingspuljen vil de følgende fem hensyn være retningsgivende:

Hensyn i konsolideringen af den lokale turismefremmeindsats

1. Sammenhængende geografi

Et destinationsselskab skal dække et afgrænset og sammenhængende geografisk område, der består af mere end én kommune.

2. Kritisk masse af turister

Et destinationsselskab skal have et vist minimumsniveau af kommercielle overnatninger og/eller samlet turismeomsætning.

3. Kommunal basisfinansiering

Et destinationsselskab skal have et vist minimumsniveau af kommunal basisfinansiering årligt (eksklusiv projektmidler).

4. Ansvar for den lokale turismefremmeindsats

Et destinationsselskab skal have det overordnede ansvar for destinationsudvikling i området og være den operatør, der varetager den lokale turismefremmeindsats i de deltagende kommuner.

5. Specialiserede kompetencer

Et destinationsselskab skal have specialiserede kompetencer indenfor bl.a. strategisk destinationsudvikling, produkt- og forretningsudvikling samt markedsføring og gæsteservice.

I forbindelse med administration af destinationsudviklingspuljen vil Erhvervsstyrelsen udmelde nærmere retningslinjer og ansøgningskriterier. Heraf vil blandt andet fremgå, at et destinationsselskab ikke er ansøgningsberettiget, hvis de deltagende kommuner parallelt med engagementet i destinationsselskabet opretholder andre lokale selskaber, der arbejder med turismefremme og destinationsudvikling. Konsolideringen er omvendt ikke ekskluderende i forhold til, at

kommunerne fortsat kan have lokale turismeserviceaktiviteter og give projekttilskud til eksempelvis kulturmøder, markedsdage, sportsevents, folkemøder, byfester og festivaler.

Det er Erhvervsministeriets forståelse at Wonderful Copenhagen som hovedstadens destinationsselskab, på linje med Destination Bornholm som Bornholms destinationsselskab, vil kunne søge projektmidler i destinations-udviklingspuljen.”

Særlige kriterier for puljen for lokal og tværgående turismeudvikling

Puljen for lokal og tværgående turismeudvikling er åben for andre aktører end destinationsselskaber.

For puljen for lokal og tværgående turismeudvikling gælder det, at:

- Alle aktører kan søge midler i puljen, herunder destinationsselskaber.
- Ansøgte aktiviteter må ikke være i strid med målsætningen om en øget konsolidering i destinationsselskaber.